

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 548/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om tillgodoseende av barnets bästa vid indragning av mottagningstjänster för asylsökande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 548/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gröna:

Hur ämnar regeringen säkerställa att barnets välfärd, bästa och rättigheter beaktas när mottagningstjänster dras in på grund av negativt beslut om uppehållstillstånd med stöd av 14 a § i mottagningslagen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Asylsökande har rätt till de mottagningstjänster som ordnas vid förläggningar för asylsökande och som regleras i mottagningslagen. Mottagningstjänster kan dock inte tillhandahållas hur länge som helst. Tjänsterna dras in när finländska myndigheter har bedömt ansökan om internationellt skydd och konstaterat att utlänningen inte har laglig grund att vistas i Finland och att det är tryggt för honom eller henne att återvända till sitt hemland.

Paragraf 14 a 3 mom. i mottagningslagen gör det möjligt att dra in mottagningstjänsterna för en utlänning som efter att ha fått ett negativt asylbeslut assisterat kan återvända till sitt hemland med hjälp av systemet för frivillig återresa. För en utlänning som inte återvänder frivilligt tillhandahålls i regel mottagningstjänster i högst 30 dagar från det att beslutet om avlägsnande ur landet har blivit verkställbart och polisen har informerat förläggningsmyndigheten om att avlägsnandet inte kan verkställas genom myndighetsåtgärder. Det står uttryckligen att lagrummet inte tillämpas på barn som saknar vårdnadshavare. Föreståndaren för en förläggning kan också med stöd av 4 mom. besluta att mottagningstjänsterna av särskilda skäl som anknyter till den asylsökandes person ska tillhandahållas under en rimlig tid.

Då mottagningslagen tillämpas ska särskild uppmärksamhet fästas vid faktorer som hänför sig till barnets bästa och barnets utveckling och hälsa. Vid bedömningen av barnets bästa ska bestämmelserna om bedömning av barnets bästa i barnskyddslagen beaktas.

Beträffande indragning av mottagningstjänster har utgångspunkten i allmänhet varit att ett barn följer med sin förälder, om inte barnets bästa i undantagsfall förutsätter något annat. Enligt artikel 9 i konventionen om barnets rättigheter har barnet rätt att leva med sina föräldrar samt upprätthålla ett förhållande till båda föräldrarna. Ett barn inte skiljas från sina föräldrar mot deras vilja, utom då det är nödvändigt för barnets bästa. När det ligger i barnets bästa kan barnet således stanna vid flyktförläggningsbeslutet på beslut av föreståndaren för förläggningsmyndigheten och fortsätta att omfattas av mottagningstjänsterna, även om tjänsterna dras in för barnets föräldrar. Avgö-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 548/2016 rd

randet om fortsatta mottagningstjänster grundar sig på en helhetsbedömning i det enskilda fallet och i bedömningen av barnets bästa behövs samarbete med barnskyddsmyndigheterna.

Ur samhällets synvinkel kan det inte betraktas som ett hållbart alternativ att en familj utan några som helst lagliga grunder beslutar att stanna kvar i landet och vistas här och att denna vistelse sker på samhällets bekostnad med utnyttjande av mottagningstjänsterna. Däremot kan en familj som sökt asyl med stöd av mottagningslagen få ersättning för skäliga flyttkostnader och betalas bidrag om familjen frivilligt lämnar landet. På detta sätt stöder man familjens återintegration i sitt hemland och främjar välfärden. Bidraget betalas kontant och storleken på det påverkas av återvändarnas personliga omständigheter, förhållandena i återvändandelandet och en eventuell sårbar ställning. Alternativt kan bidraget skräddarsys och erbjudas familjen i form av förnödenheter enligt deras behov, varvid en återvändare till exempel får hjälp med att hitta arbete och bostad.

Ministerarbetsgruppen för migration kom i september fram till att man för att förebygga och hantera att asylsökande vistas illegalt i landet ska upprätta en för ministerierna gemensam åtgärdsplan. Den sektorsövergripande planen blir klar i november. I den kommer man att framhäva åtgärder för beredskap för en eventuell ökning av antalet personer som vistas illegalt i landet. Ett fungerande frivilligt återvändande till hemlandet förs fram som en av åtgärdshelheterna.

Det bör påpekas att när en asylsökande inte längre omfattas av mottagningssystemet innebär det inte att han eller hon förvägras sina grundläggande fri- och rättigheter. En utlänning förlorar inte sin rätt enligt 19 § 1 mom. i grundlagen till oundgänglig försörjning och omsorg när mottagningstjänsterna upphör.

Det är naturligtvis svårare att tillgodose de grundläggande fri- och rättigheterna för en person som vistas illegalt i landet än för asylsökande som omfattas av mottagningssystemet. Detta kan emellertid inte motivera en fortsättning av mottagningstjänsterna när den grund på vilken tjänsterna tillhandahållits inte längre föreligger.

Helsingfors 17.11.2016

Inrikesminister Paula Risikko